

Ještě K 17. listopadu aneb Myšlenky z panelové diskuse v turnovském divadle

25. 11. 2014 10:15

(Zpráva města Turnova) Připomínka výročí listopadu 1989 se v Turnově nesla především v duchu předání medailí starosty lidem, kteří se o přerod od totality k demokracii v Turnově nějakou měrou zasloužili. V podvečer svátku 17. listopadu se také v městském divadle uskutečnila panelová diskuse s názvem „Čtvrtstoletí demokracie v Čechách“ za účasti osobností, jejichž názory zcela jistě stojí za zaznamenání.

Pozvání přijali: **Helena Illnerová**, přední česká fyzioložka a biochemička, bývalá předsedkyně Akademie věd ČR a významná osobnost sametové revoluce, básník **Adam Borzič**, člen skupiny Fantasia a šéfredaktor literárního obtýdeníku Tvar, **Petr Honzejek**, komentátor Hospodářských novin, **Jan Ruml**, disident a významný polistopadový politik a hejtman Libereckého kraje **Martin Půta**. Diskuzi moderovala Lenka Šumová, editorka vysílání Radiožurnálu a také zpravodajka Českého rozhlasu Sever.

Helena Illnerová: Po listopadu jsme se zákonitě přiklonili k západním demokraciím, kam historicky patříme. Dostali jsme nad sebe i ochranný deštník (myšleno mj. NATO), pod kterým se doufejme udržíme – vzhledem k tomu, co se u nás nyní děje – i v dalších letech. Demokracie přinesla velké očekávání a také svobodu, na kterou jsme tolik čekali. Polistopadový vývoj znamenal pro mě i jistá zklamání, některé věci se zkoušely za pochodu, masivním privatizacím chyběl větší právní rámec, podcenila se lidská nátura, hodně lidí si začalo myslet, že když se dostanou k veřejným prostředkům, že s nimi nemohou nakládat ve svůj prospěch. Zanedbali jsme i výchovu, a to i výchovu k vlastenectví, které vychovává hrdé a současně odpovědné lidi.

Jan Ruml: Kdo dnes viděl ty mladé lidi na Národní třídě a na Albertově, bylo vidět, že nejde o nějaké povaleče z pražských kaváren, jak by je rád někdo nazval a jak se to dělo před listopadem 1989. Mladí lidé hledají cestu ke svému svobodnému vyjádření. Projevili to svým postojem v případech, kdy mluvil Miloš Zeman a kdy mluvili prezidenti ostatních zemí. Každý z nás si musí hledat cestu ke svobodě. A ta není zadarmo.

Martin Půta: Do politiky jsem se dostal vlastně náhodou. V roce 2002 jsme si s několika lidmi v Hrádku nad Nisou řekli, že nám od roku 1990 vládou stále stejní lidé, a že to chce změnu. Volby jsme vyhráli. Co teď budeme dělat? Ptal jsem se kolegů po volbách. Nevíme, co budeme dělat my, ale ty budeš dělat starostu, protože jsi byl nejvíc vidět a slyšet, zněla jejich odpověď. Od té doby jsem přesvědčen o tom, že jestliže člověk touží po nějakých změnách a chce jich dosáhnout, nesmí se bát odpovědnosti. Nejsem přesvědčen o tom, že ke zlepšení poměrů v obcích a městech může dojít tím, že někdo usedne do prezidentského či premiérského křesla, nebo že se země dá řídit z kanceláře jednoho ministra. Myslím, že nás čeká střet dvou principů, centralismu a toho, v co já věřím, že problémy se mají řešit tam, co vznikají, a lidmi, kteří jsou jim nejbližší.

Petr Honzejek: Ekonomicky jsme na tom velmi dobře, přesto má nějakých 35 % společnosti pocit, že skutečně dobře bude až v manažerském řízení společnosti s totálním ovládnutím veřejného prostoru. Myslím, že Babišovsko-Zemanovské současné vedení naší země nemá ke komunistické minulosti zase tak daleko. Komunisté byli také manažeři, měli hierarchicky vybudovanou společnost s vedoucí úlohou, kterou nikdo nesměl zpochybňovat.

Adam Borzič: Problémy musíme chápat v celosvětovém kontextu a klást si otázku, kde se současná demokracie nachází. Nedošlo k vyprázdnění tohoto pojmu? My byli přesvědčeni, že tržní hospodářství může fungovat jen ruku v ruce s demokracií a teď vidíme, jak dobře tržní ekonomiky fungují v Číně a Rusku. Demokracie se nachází v krizi důvěry, na jedné straně je tu Havlovský humanistický pohled, na druhé straně demokracie s oligarchickými prvky, kdy jako nejlepšího politika společnost vnímá jednoho z nejbohatších a nejúspěšnějších lidí v této zemi.

Petr Honzejek: Ve společnosti je skupina lidí, pro kterou jsou svoboda a demokracie důležité. A je tu také skupina lidí, která se ráda dá někým řídit, dá si to někým takzvaně zařídit a v této pozici je jí dobře. Velkou vinu na tomto stavu mají i tzv. velké politické strany, které podlehly mocenským a ekonomickým svodům. Může se nám dost dobře stát, že skupina lidí, která demokracii k životu nepotřebuje, ji sebere i těm, kteří to vnímají obráceně.

Helena Illnerová: Ony předchozí vlády ztratily důvěru občanů, nekomunikovaly s nimi, přehlížely je, ale ani takzvaně neprodaly to, když se jim podařilo udělat něco pozitivního a hodnotného.

Martin Půta: Lidé ztratili důvěru, že volbami se něco může změnit. Skoro šedesát procent jich ke komunálním volbám nepřišlo. Mají pocit, že se politici domluví mezi sebou mnohdy i diametrálně odlišně od toho, co lidé v té obci chtěli.

Na co bych ale opravdu ještě rád upozornil, a je to trochu na jiné téma, je bagatelizace toho, že u nás jsou skutečně chudí lidé, kterým je třeba pomáhat. Sociální dávky jsou mnohdy zneužívány a pak se nedostanou k těm, co by to opravdu potřebovali. To je dle mého na samostatnou diskuzi, která je v našem kraji aktuální...

Viz také

<http://www.turnovskovakci.cz/view.php?nazevclanku=ješt&cislocclanku=2014110036>